

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL R. P. 2013-12-02 SKUNDO**

2014 m. vasario 6 d. Nr. S- 35 (7- 242/2013)

Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:
komisijos pirmininko
komisijos narių

Stepono Vytauto Jurnos
Lauros Milašiūtės
Rasos Stravinskaitės
Editos Veršelienės
Linos Vosylienės – pranešėja

sekretoriaujant
šalims nedalyvaujant

Jūratei Dalmantaitei

2014 m. sausio 14 d. posėdyje išnagrinėjusi R. P. (toliau – Pareiškėjas) 2013-12-02 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2013-10-31 sprendimo Nr. 68-171, n u s t a t ė:

Inspekcija ginčijamu sprendimu atnaujino skundų nagrinėjimą ir patvirtino Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Kauno AVMI) 2013-08-01 sprendimą Nr. (04.7.2)-K3-198, kuriuo patvirtintas 2013-05-22 patikrinimo aktas Nr. AU16-17 ir Pareiškėjui nurodyta sumokėti į biudžetą 141375 Lt gyventojų pajamų mokesčio (toliau - GPM), 91554 Lt šio mokesčių delspinigių, 42413 Lt GPM baudą, 181125 Lt akcizo mokesčio, 94584 Lt akcizo mokesčio delspinigių.

Nurodoma, kad vykdant 2012-12-14 pavedimą tikrinti Nr. AU2-37 buvo atliktas Pareiškėjo GPM ir akcizo mokesčio už laikotarpį nuo 2007-01-01 iki 2009-12-31 apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumo mokestinis patikrinimas.

Dėl GPM. Sprendime nurodoma, jog mokestinio patikrinimo metu, taikant 2004-04-13 Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 70 straipsnio 1 dalies nuostatas bei VMI prie FM 2004-05-24 įsakymu Nr. VA-103 patvirtintų Mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių (toliau - Taisyklės) 4 punktą bei 6.3.3. punkte įtvirtintą išlaidų metodą, nustatyta, kad Pareiškėjo ir sutuoktinės J. P. patirtos išlaidos 2007 metais gautas pajamas viršijo 786559 Lt, 2008 metais - 253000 Lt. Konstatuota, kad sutuoktiniai 2007-2008 metais disponavo pajamomis, nepagrįstomis atitinkamais pajamų gavimo šaltiniais, kurių 2002-07-02 Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 (toliau – GPMĮ) nustatyta tvarka nedeklaravo ir nuo jų neapskaičiavo mokėtino į biudžetą GPM. Vietos mokesčių administratorius,

vadovaudamasis Civilinio Kodekso (toliau – CK) 4.73 straipsnio ir 3.109 straipsnio nuostatomis, Pareiškėjo 2007 metų pajamoms iš nenustatytų šaltinių priskyrė 393279 Lt (786559 Lt/2), o 2008 metais – 126500 Lt (253000/2). Taip pat teigiama, kad nustatyta, kad Pareiškėjas ir sutuoktinė J. P. 2007-04-11 už 400000 Lt pardavė gyvenamąjį namą ir žemės sklypą, adresu T. I. g.110, Kaune, kurį įsigijo 2004-10-29, patirtos išlaidos 308903,70 Lt. Sutuoktiniai gautų 91096,30 Lt nekilnojamojo turto pardavimo apmokestinamųjų pajamų GPMĮ nustatyta tvarka nedeklaravo ir nuo jų neapskaičiavo mokėtino į biudžetą GPM. Pareiškėjo 2007 metų apmokestinamosioms pajamoms priskirta 45548,15 Lt. Patikrinimo metu įvertinus nustatytus pažeidimus bei vadovaujantis MAĮ 70 straipsnio 1 dalimi, GPMĮ 6 straipsnio 3 dalimi, 22 straipsnio 3 dalimi, 25 ir 27 straipsniu, Pareiškėjui papildomai apskaičiuotas mokėtinas 141375 Lt GPM, t. y. už 2007 metus – 113592 Lt GPM, už 2008 metus – 27783 Lt GPM.

Dėl akcizo mokesčio. Sprendime nurodoma, jog mokesčio patikrinimo metu vadovaujantis įsiteisėjusiu Kauno apygardos teismo 2012-03-16 nuosprendžiu baudžiamojoje byloje Nr. 1-18-290/2012, nustatyta, kad Pareiškėjas neteisėtai disponavo (laikė ir gabeno) akcizais apmokestinamomis prekėmis – cigaretėmis „Jin Ling“ su Rusijos Federacijos banderolėmis. Nurodoma, kad minėtu nuosprendžiu Pareiškėjas pripažintas kaltu padaręs nusikaltimą, numatytą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 25 straipsnio 3 dalyje ir 199-2 straipsnio 1 dalyje, jam paskirta 26000 Lt bauda. Vadovaujantis Kauno apygardos teismo 2012-03-16 nuosprendyje nustatytais aplinkybėmis patikrinimo akte konstatuota, kad Pareiškėjas laikydamas Lietuvos Respublikos banderolėmis nepaženklintas, tačiau privalančias būti paženklintomis, prekes nevykdė 2001-10-30 Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 (toliau – Akcizų įstatymas). Vadovaujantis Akcizų įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 8 punktu, 9 dalimi, 9 straipsnio 8 dalimi, 10 straipsniu, 21 straipsnio 3 dalimi bei MAĮ 66 straipsnio 2 dalimi, už 2009-05-16 laikytas nepaženklintas, tačiau privalančias būti paženklintomis, cigaretes, patikrinimo metu Pareiškėjui apskaičiuotas mokėtinas akcizas 181125 Lt.

Inspekcija sprendime pažymi, kad 2013-10-01 sprendimu Nr. 69 – 160 sustabdė Pareiškėjo skundo dėl Inspekcijos 2013-08-01 sprendimo Nr. (04.7.2)-K3-198 nagrinėjimą iki bus išnagrinėtas Pareiškėjo pasiūlymas pasirašyti susitarimą su mokesčių mokėtoju dėl papildomai apskaičiuotų mokesčių ir su jais susijusių sumų, tačiau 2013-10-24 raštu Nr. (24.12-31-5)-R-8172 informavo Pareiškėją, kad nėra pagrindo pasirašyti minėto susitarimo. Sprendime nurodoma, jog atsižvelgiant į tai, Inspekcija atnaujino Pareiškėjo skundą dėl Inspekcijos sprendimo nagrinėjimą ir šiuos skundus nagrinėjo iš esmės.

Sprendime nurodoma, jog nagrinėjamu atveju mokesčio ginčas vyksta dėl Pareiškėjui papildomai apskaičiuoto GPM sumos bei su ja susijusių sumų pagrįstumo, vadovaujantis MAĮ 70 straipsnio nuostatomis konstatavus, kad Pareiškėjo ir sutuoktinės J. P. šeimos išlaidos viršijo gautas pajamas. Taip pat dėl to, ar pagrįstai ir teisėtai Inspekcija apskaičiavo akcizo mokesčių už laikytus įstatymų tvarka nepaženklintus tabako gaminius (cigaretes). Teigiama, kad ginčo klausimai sprendžiami vadovaujantis MAĮ, GPMĮ, Akcizų įstatymu ir su jais susijusiais teisės aktais. Inspekcija akcentuoja, kad ginčo dėl 2007 metais gautų 45548,15 Lt nekilnojamojo turto (esančio T. I. g. 110, Kaune) apmokestinamųjų pajamų nėra.

Dėl apskaičiuoto GPM už 2007 metus nurodoma, jog patikrinimo metu, atlikus Pareiškėjos ir jos sutuoktinio turėtų piniginių lėšų analizę, nustatyta, kad likutis 2007-01-01 ne banke sudarė 204862 Lt, banke – 58642,49 Lt (R. P. – 58571,68 Lt, Pareiškėjos – 70,81 Lt), likutis 2007-12-31 banke sudarė 5074,54 Lt (R. P. 4279,34 Lt, Pareiškėjos - 795,20 Lt). Nustatyta, kad 2007 metų Pareiškėjo ir J. P. pajamas sudarė 1877559 Lt, tame tarpe:

- 39799 Lt darbo užmokesčio pajamos, ligos pašalpa (Pareiškėjo - 28648 Lt, J. P. - 11151 Lt);
- 2550 Lt UAB „V1“ išmokėtos turto nuomos pajamos Pareiškėjui (VMI prie FM turimi duomenys);
- 3840 Lt Pareiškėjo įmonės išmokėtos neribotos civilinės atsakomybės vieneto dalyvio pajamos iš pelno po apmokestinimo;
- 1600 Lt advokatų profesinės bendrijos (kodas (duomenys neskelbtini) išmokėtos individualios veiklos pajamos (VMI prie FM turimi duomenys);

- 770 Lt socialinio rūpybos skyriaus pervestos piniginės lėšos (pervesta į J. P. sąskaitą, išmokos už vaikus);

- 400000 Lt gautos pajamos už parduotą nekilnojamąjį turtą, adresu T. I. g. 110, Kaune L. ir E. N. pagal 2007-04-11 pirkimo - pardavimo sutartį;

- 25000 Lt Pareiškėjo gautos pajamos už parduotą automobilį Volvo XC90 M. M. (gim. (duomenys neskelbtini) pagal 2007-10-10 sutartį.

- 1404000 Lt kredito įstaigų suteikti kreditai (2007-08-09 AB SEB banke nekilnojamojo turto, esančio (duomenys neskelbtini) pirkimui suteiktas 504000 Lt kreditas, 2007-05-11 (duomenys neskelbtini) unijos žemės sklypų įsigijimui suteiktas 900000 Lt kreditas).

Nustatyta, kad 2007 m. Pareiškėjo ir J. P. išlaidas sudarė 2922547 Lt, tame tarpe:

- 16918 Lt sumokėtos gyvybės draudimo įmokos UAB „S1“, UAB „H1“ bei „A1“ filialui (R. P. - 6000 Lt, Pareiškėjos - 10918 Lt);

- 8464 Lt Pareiškėjo už iš užsienio ((duomenys neskelbtini), Čikaga, JAV) įsigytą automobilį Volvo XC90;

- 400 Lt Pareiškėjo Viktorijai Sabaliauskaitei pagal 2007-03-23 pavedimą pervestos piniginės lėšos;

- 324000 Lt suteiktos paskolos įmonei UAB „T1“ (Pareiškėjo įmonei) - 2007-11-23 suteikta 184000 Lt, 2007-12-03 – 140000 Lt;

- 762982 Lt gražintos paskolos, sumokėtos palūkanos kredito įstaigoms – AB DnB Nord bankui, Danske bankui, AB SEB bankui, AB Citadele bankui, Akademinei kredito unijai, AB Swedbank;

- 57000 Lt patirtos išlaidos įsigyjant pajus iš kredito unijos. Atliktų Pareiškėjo kontrolės procedūrų metu, susisiekus su kredito unijos buhalterė, nustatyta, kad kiekvienas asmuo įstodamas į kredito uniją privalo įsigyti privalomąjį 100 Lt pajų, o kreipdamasis dėl paskolos suteikimo privalo įsigyti ir papildomus pajus, kurie įprastai būna 10 proc. pageidaujamos gauti paskolos dydžio;

- 900000 Lt už įsigytą nekilnojamąjį turtą, esantį (duomenys neskelbtini) iš G. A. ir G. M. pagal 2007-08-26 sutartį. Surinktos informacijos duomenimis nustatyta, kad Pareiškėjas iš kredito unijos paskolos suteiktos 900000 Lt paskolos pagal 2007-05-17 pavedimą pervedė G. G. (pagal pirkimo – pardavimo sutarties sąlygas);

- 100000 Lt už įsigytą nekilnojamąjį turtą, esantį (duomenys neskelbtini) iš G. A. ir G. M. pagal 2007-08-26 sutartį. Pateiktose 2007-08-26 sutartyse nurodyta, kad Pareiškėjas iki įsigyjant turtą 50.000 Lt sumokėjo G. A. bei 50.000 Lt G. G. (G. M. įgaliotiniui).

- 720000 Lt už įsigytas patalpas – parduotuvę, adresu (duomenys neskelbtini) iš UAB „G1“ pagal 2007-08-17 pirkimo – pardavimo sutartį. Pateiktoje sutartyje nurodyta, kad turtas parduotas už bendrą 720000 Lt sumą, iš kurių 216000 Lt Pareiškėjas sumokėjo grynaisiais (2007-08-17 pinigų priėmimo kvitas Nr. BUH 1493366), o likusi, 504000 Lt suma padengta iš AB SEB banko suteikto kredito lėšų;

- 1578 Lt Pareiškėjo įmonės savininko sumokėtos VSD įmokos pagrindinei ir papildomai pensijos daliai (VSDFV Kauno skyriaus pateikta informacija);

- 31205 Lt vidutinės vartojimo išlaidos nustatytos pagal Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenis.

Mokestinio patikrinimo metu, įvertinus mokestinio patikrinimo metu nustatytą sutuoktinių piniginių lėšų likutį ne banke 2007-01-01 – 204862 Lt, banke 2007-01-01 – 58642,49 Lt, gautas pajamas – 1877559 Lt, patirtas išlaidas – 2922547 Lt bei įvertinus mokėtojų piniginių lėšų likutį banke laikotarpio pabaigai (2007-12-31) – 5074,54 Lt, nustatyta, kad sutuoktinių patirtos išlaidos 786559 Lt (204862 + 58642,49 + 1877559 – 2922547 – 5074,54) viršijo jų gautas pajamas, t. y. sutuoktiniai disponavo pajamomis iš nenustatytų šaltinių, kurių GPMĮ tvarka nedeklaravo ir nuo jų nesumokėjo pajamų mokesčio. Vadovaujantis MAĮ 70 straipsnio ir CK nuostatomis, Pareiškėjo faktiškai patirtos išlaidos 393279 Lt (786559 Lt/2) pripažintos pajamomis iš nenustatytų, mokesčių administratoriui nežinomų šaltinių.

Dėl 2008 metų nurodoma, jog mokestinio patikrinimo metu sutuoktinių piniginių lėšų likutis ne banke 2008-01-01 – 0 Lt, banke 2008-01-01 – 5074,54 Lt, gautos pajamos – 762221 Lt, patirtos išlaidos – 532727 Lt, piniginių lėšų likutis banke laikotarpio pabaigai 2008-12-31 – 211673,84 Lt.

Nustatyta, kad 2008 metų Pareiškėjo ir J. P. pajamas sudarė -762221 Lt, tame tarpe:

- 4394 Lt darbo užmokesčio pajamos (J. P. - 833 Lt + Pareiškėjo - 3561 Lt);
- 1198 Lt J. P. socialinio rūpybos skyriaus pervestos piniginės lėšos;
- 1779 Lt J. P. Kauno darbo biržos pervestos piniginės lėšos;
- 7197 Lt UAB „H1“ grąžintos gyvybės draudimo įmokos;
- 36372 Lt UAB „D1“ pervestos nuomos pajamos;
- 300000 Lt UAB „T1“ grąžintos paskolos. Surinktais duomenimis nustatyta, kad UAB „T1“ į

Pareiškėjo sąskaitą banke AB Swedbank 2008-06-25 pervadė 20000 Lt, 2008-06-26 – 30000 Lt, 2008-07-02 – 140000 Lt, 2008-07-10 – 10000 Lt, 2008-07-14 – 50000 Lt, 2008-07-15 – 50000 Lt.

- 2000 Lt gautos pajamos už parduotus automobilius. Surinktos informacijos duomenimis nustatyta, kad Pareiškėjas pagal 2008-10-07 pirkimo – pardavimo sutartį D. V. už 1000 Lt pardavė automobilį Ford Siera, o J. P. pagal 2008-04-08 pirkimo – pardavimo sutartį R. S. už 1000 Lt pardavė automobilį Ford Mondeo.

- 10000 Lt UAB „V1“ akcijų pardavimo pajamos.

- 60907 Lt pagal 2008-12-22 paskolos sutartį E. K. paskolintos piniginės lėšos (17640 eurų) Pareiškėjui;

- 338374 Lt E. K. pervestos piniginės lėšos.

Nustatyta, kad 2008 m. Pareiškėjo ir J. P. išlaidos sudarė 532.727 Lt, tame tarpe:

- 6800 Lt sumokėtos gyvybės draudimo įmokos UAB „S1“ bei UAB „H1“ (6.000 Lt + 800 Lt);
- 3500 Lt Pareiškėjo A. S. pagal 2008-07-03 bei A. V. pagal 2008-07-10 pavedimus pervestos piniginės lėšos;

- 169840 Lt grąžintos paskolos, sumokėtos palūkanos kredito įstaigoms – AB DnB Nord bankui, AB SEB bankui, AB Citadele bankui, kredito unijai;

- 2000 Lt pagal 2008-05-27 sutartį iš H. M. (gim. 1972-02-23) įsigytas vandens motociklas;

- 10000 Lt UAB „T1“ įstatinio kapitalo formavimo išlaidos. Turimais duomenimis, 2008-01-10 R. P. įmonė perregistruota į UAB „T1“. UAB „T1“ įstatinis kapitalas sudaro 10000 Lt ir yra padalintas į 100 vnt. 100 Lt nominalios vertės akcijų, akcijos pilnai apmokėtos ir 100 proc. nuosavybės teise priklauso Pareiškėjui;

- 54510 Lt išlaidos, tenkančios kontrabandinių cigarečių įsigijimui (2008 metų įvykis).;

- 33077 Lt vidutinės vartojimo išlaidos nustatytos pagal Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenis;

- 253000 Lt suteiktos paskolos UAB „T1“. Pagal 2009-02-20 atlikto UAB „T1“ Operatyvaus patikrinimo metu pateiktus buhalterinės apskaitos dokumentus nustatyta, kad bendrovė 2008-01-01 Pareiškėjui buvo skolinga 324000 Lt. Bendrovės įsiskolinimas apskaitytas sąskaitos Nr. 4422 „Kitos skolos“ apyvartos žiniaraštyje. 2009-02-24 Operatyvaus patikrinimo pažymyje Nr. AU12-61 nurodyta, kad UAB „T1“ akcininkas Pareiškėjas 2008 metais bendrovei suteikė beprocentinę paskolą grynais pinigais iš viso 253000 Lt, t.sk. įnešė į bendrovės kasą iš viso 155000 Lt, t. sk. sausio mėn. – 10 000 Lt, kovo mėn. – 5000 Lt, balandžio mėn. – 120000 Lt, gegužės mėn. – 20000 Lt; įnešė į bendrovės atsiskaitomąją sąskaitą iš viso 98000 Lt, t. sk. kovo mėn. – 3000 Lt, gegužės mėn. 95000 Lt. Bendrovė 2008 m. birželio – liepos mėn. mokėjimo pavedimais grąžino akcininkui Pareiškėjui skolos dalį 300000 Lt.

Sprendime nurodoma, jog nustatyta, kad kalendorinių metų laikotarpyje išlaidos neviršijo pajamų. Tačiau vietos mokesčių administratorius, įvertinęs sutuoktinių piniginių lėšų likutį 2008-01-01 ne banke – 0 Lt ir banke – 5074,54 Lt, atlikęs pajamų ir išlaidų analizę už laikotarpį nuo 2008-01-01 iki 2008-06-25, t. y. įvertinęs už minėtą laikotarpį gautas pajamas (data nuo kada UAB „T1“ pradeda grąžinti paskolas gyventojui), patirtas išlaidas (banko sąskaitų analizė, pateiktų dokumentų analizė), nustatė, kad sutuoktiniams nepakako deklaruotų ir pagrįstų pajamų šaltinių – 253000 Lt faktiškai patirtoms išlaidoms - suteikiant paskolas UAB „T1“ padengti. Nurodoma, kad nepateiktus įrodymų,

pagrindžiančių 253000 Lt paskoloms panaudotų pajamų šaltinių, konstatuota, kad sutuoktiniai gavo 253000 Lt kitų pajamų iš mokesčių administratoriui nenustatytų šaltinių, kurių GPMĮ tvarka nedeklaravo ir nuo jų nesumokėjo pajamų mokesčio. Nurodoma, kad vadovaujantis MAĮ 70 straipsnio ir CK nuostatomis, Pareiškėjo faktiškai patirtos išlaidos 126500 Lt pripažintos pajamomis iš nenustatytų, mokesčių administratoriui nežinomų šaltinių.

Dėl mokesčių bazės nustatymo Inspekcijos sprendime nurodoma, jog vietos mokesčių administratorius iš esmės pripažino Pareiškėją ginčo laikotarpiu nedeklaravus dalies gautų pajamų, todėl patikrinimo metu GPM bazė apskaičiuota netiesioginiu būdu pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taikant 70 straipsnio 1 dalį, Taisyklių 4 punktą ir 6.3.3. punkte įtvirtintą išlaidų metodą, atsižvelgta į LVAT praktiką šios kategorijos bylose, nuosekliai laikomasi pozicijos, kad mokesčių administratorius įgyja teisę apskaičiuoti mokesčius pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą esant dviem būtinoms sąlygoms, kurių buvimas sudaro prielaidas taikyti šioje teisės normoje įtvirtintą elgesio modelį: pirma, mokėtino mokesčio dydžio negalima apskaičiuoti (nustatyti) įprastine atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta tvarka ir, antra, to padaryti (apskaičiuoti mokesčio) negalima dėl to, jog mokesčių mokėtojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas (1) apskaičiuoti mokesčius, (2) bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, (3) tvarkyti apskaitą, (4) saugoti apskaitos ar kitus dokumentus (pvz., žr. 2010-11-29 nutartį administracinėje byloje Nr. A438-1542/2010; 2011-01-26 nutartį administracinėje byloje Nr. A575-146/2011; 2012-11-12 išplėstinė teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A442-1984/2012, 2013-04-15 sprendimą administracinėje byloje Nr. A602-27/2013).

Sprendime nurodoma, jog patikrinimo metu nustatyta, kad sutuoktiniai, 2007-2008 metais gavę pajamų iš nenustatytų šaltinių mokesčių administratoriui nežinomų šaltinių, jų nedeklaravo GPMĮ nustatyta tvarka, nuo jų neapskaičiavo ir nesumokėjo į biudžetą pajamų mokesčio. Pagal GPMĮ 22 straipsnio 3 dalį B klasės pajamoms priskiriamos visos A klasei nepriskiriamos pajamos. Pajamų mokestį nuo pajamų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamų B klasei, pagal GPMĮ 25 straipsnio nuostatas deklaruoja, apskaičiuoja ir sumoka pats nuolatinis Lietuvos gyventojas arba jo įgaliotas asmuo šio įstatymo 27 straipsnyje nustatyta tvarka, t.y. iki kitų metų gegužės 1 d., pateikdamas metinę pajamų deklaraciją. Nurodoma, kad Pareiškėjas vietos mokesčių administratoriui nepateikė dėl ginčo pajamų (pajamų ir išlaidų skirtumą sudarančių lėšų) šaltinio pagrindžiančių juridinę galią turinčių dokumentų ar kitų objektyvių įrodymų.

Mokestinio patikrinimo metu nustatyti Pareiškėjo veiksmai – gautų pajamų nedeklaravimas, GPM nesumokėjimas, patirtų išlaidų apmokėjimo šaltinio nepagrindimas objektyviais duomenimis ir įrodymais yra tos teisiškai reikšmingos aplinkybės, kurios suponuoja išvadą, kad Pareiškėjas netinkamai vykdė pareigas apskaičiuoti mokesčius (Taisyklių 4.1 punktas), todėl vietos mokesčių administratoriui sudarė pagrindą konstatuoti, jog mokėtino mokesčio dydžio negalima apskaičiuoti (nustatyti) įprastine GPMĮ nustatyta tvarka ir mokesčių bazę apskaičiuoti vadovaujantis MAĮ 70 straipsnio 1 dalimi, t. y. pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą.

Dėl suteiktos F. N. 2000000 Lt paskolos Pareiškėjui sprendime nurodoma, jog Pareiškėjo skunduose teigiama, kad mokesčių administratorius nepagrįstai papildomai apskaičiavo mokėtinas į biudžetą GPM ir su juo susijusias sumas už 2007-2008 metus, kadangi padarė neteisingas išvadas dėl F. N. suteiktos 2000000 Lt paskolos bei dėl patirtų vartojimo išlaidų.

Nurodoma, kad Pareiškėjas mokestinio tyrimo metu, siekdamas pagrįsti 2007 metais gautas pajamas, Inspekcijai pateikė 2007-02-15 paskolos sutartį, kurioje nurodoma, kad Pareiškėjas iš F. N. (gim. (duomenys neskelbtini)) pasiskolino 2000000 Lt. Paskolos sutartyje numatyta, kad paskola suteikiama trijų metų laikotarpiui, t.y. iki 2010-02-14, nustatant 1 proc. mėnesines palūkanas, sumokant palūkanas paskolos grąžinimo dieną.

Nurodoma, kad Pareiškėjo 2012-01-25 paaiškinime nurodyta, kad pinigines lėšas iš F. N. skolinosi automobilių serviso statybai, krovinių automobilių stovėjimo aikštelės su sandėliavimo patalpomis įrengimui, žemės sklypo pirkimui ir infrastruktūros įrengimui įgytame žemės sklype. Pareiškėjas nurodė, kad paskola suteikta grynaisiais pinigais Vilniuje, grąžinta 2010 metais taip pat grynaisiais pinigais, iš tuo metu turėtų lėšų, tačiau palūkanos F. N. nebuvo mokėtos. Pažymėta, kad

Pareiškėjas duomenų apie pasiskolintas lėšas iš F. N. nenurodė, paskolos sutarties nepateikė, vykdydamas mokesčių administratoriaus nurodymą ir 2010-10-27 pateikdamas „Paiškinimą apie turto įsigijimo ir (ar) pajamų gavimo šaltinius ir jų pagrindimą“.

Nurodoma, kad nustatyta, jog 2010 metais (netikrinamasis laikotarpis) Pareiškėjui priskaičiuotos darbo užmokesčio pajamos sudarė 1347 Lt (išskaičiuoto GPM suma – 11 Lt), bei pagal 2010-04-01 sutartis Pareiškėjas už 357000 Lt pardavė žemės sklypus Domeikavos k., Kauno r. Kitų duomenų apie Pareiškėjo 2010 metais gautas pajamas mokesčių administratorius neturi, todėl paaiškinimas dėl 2000000 Lt paskolos grąžinimo įvertinta prieštaringai. Nurodoma, kad patikrinimo metu tikslu surinkti papildomą ir priešpriešinę informaciją dėl F. N. finansinių galimybių skolinti pinigines lėšas Pareiškėjui, išsiųstas paklausimas ir gautas atsakymas iš Vilniaus AVMI. Vilniaus AVMI atliko minėto asmens veiklos analizę bei pateikė šio gyventojų 2012-04-04 paaiškinimą. 2012-03-16 F. N. veiklos analizėje užfiksuota, kad mokesčių administratorius neturi duomenų apie minėto asmens 2005-2007, 2009 metais gautas pajamas. Nurodyta, kad išanalizavus VMI prie FM duomenų bazėje esančią informaciją ir įvertinus vartojimo išlaidas, F. N. 2007-2011 metų išlaidos 32513 Lt viršija pajamas. Padaryta išvada, kad F. N. neturėjo finansinių galimybių suteikti Pareiškėjui paskolą. F. N. pateiktame paaiškinime nurodyta, kad Pareiškėją pažįsta virš dvidešimt metų, yra geri draugai, tačiau jų nesieja jokie verslo ryšiai, kad 2007-02-15 paskolino 2000000 Lt grynais Pareiškėjui. F. N. teigimu, pinigai Pareiškėjui perduoti Vilniuje, jo namuose, dalyvaujant F. N. ir Pareiškėjui. F. N. teigimu, suteikiant paskolą dėl įkeitimo ar garanto tartasi nebuvo. Kaip nurodė F. N., kadangi pinigines lėšas jis buvo pasiskolinęs iš S.B., tai jis paskambino S.B. ir paklausė, ar gali paskolinti 2000000 Lt Pareiškėjui. S.B. patvirtino, kad šiuos pinigus gali perskolinti Pareiškėjui. Taip pat F. N. nurodė, kad palūkanos numatytos pasirašytoje paskolos sutartyje nebuvo mokamos ir nebuvo sumokėtos, pinigai Pareiškėjui buvo reikalingi sklypų įsigijimui, tačiau jam nebuvo žinoma, kokius sklypus ketino pirkti Pareiškėjas. Paaiškinime teigiama, kad 2010 m. vasario mėn. Pareiškėjas grąžino 2000000 Lt, pinigai grąžinti grynaisiais pinigais, Pareiškėjo namuose Elektrėnuose. Į klausimą, iš kokių piniginių lėšų buvo suteikta paskola Pareiškėjui, F. N. nurodė, kad 2005-09-03 iš S.B. jis pasiskolino 5900000 Lt grynaisiais. F. N. teigimu, paskola S.B. grąžinta 2011-09-03, taip pat grynaisiais. F. N. pateiktame paaiškinime nurodė, kad paskola Pareiškėjui buvo reikalinga žemės sklypų pirkimui, Pareiškėjas 2012-01-23 pateiktame paaiškinime nurodė, kad paskolos tikslas – automobilių serviso statybai, krovininių automobilių stovėjimo aikštelės įrengimui, žemės sklypų pirkimui ir kt.), tačiau iš ginčo medžiagos pateiktų duomenų matyti, kad žemės sklypus (duomenys neskelbtini), pagal 2007-08-26 pirkimo – pardavimo sutartį Pareiškėjas iš viso už 1000000 Lt nusipirko iš kredito unijos pasiskolintų lėšų (2007-05-11 sutartis, pagal kurią Pareiškėjui žemės sklypų pirkimui suteiktas 900000 Lt kreditas). Be to, pastebėta, kad Pareiškėjo 2012-01-23 pateiktame paaiškinime nors ir nurodyta, kad sklypai pirkti planuojant ten pastatyti bei eksploatuoti automobilių servisą bei įrengti krovininių automobilių saugojimo aikštelę su sandėliavimo patalpomis, tačiau kaip nurodė pats Pareiškėjas, jokia veikla įgytuose žemės sklypuose vykdoma nebuvo. Įvertinus paaiškinimuose išdėstytus argumentus, Pareiškėjo nurodyti skolinimosi motyvai iš F. N. įvertinta kritiškai.

Dėl S.B. galimybės paskolinti F. N. 5900000 Lt pinigines lėšas, atsakyta, kad pagal 2005 metų pavedimą tikrinti atliko S.B. mokestinį patikrinimą, kurio metu S.B., siekdamas pagrįsti iš artimųjų giminaičių gautas ir panaudotas pinigines lėšas, nurodė, kad pagal 2005-09-03 paskolos sutartį F. N. paskolino pinigines lėšas. F. N. Vilniaus AVMI pateiktame paaiškinime nurodė, kad pinigines lėšas pasiskolintas iš S.B. perskolino kitiems asmenims, kurių neįvardijo ir paskolos sutarčių nepateikė. Atliekamo S.B. mokestinio patikrinimo metu F. N. duoto mokesčių administratoriaus nurodymo pateikti juridinę galią turinčius dokumentus apie piniginių lėšų, gautų iš S.B., neįvykdė bei nepranešė, dėl kokių priežasčių negali įvykdyti šio nurodymo. Atlikto S.B. mokestinio patikrinimo metu buvo nustatyta, kad S.B. nepagrindė piniginių lėšų šaltinių ir nurodytomis aplinkybėmis 20000000 JAV dolerių pajamų iš artimų giminaičių negavo, todėl ir skolinti piniginių lėšų F. N. neturėjo finansinių galimybių. S.B. patikrinimo akto rezultatai patvirtinti LVAT 2011-04-14 sprendimu administracinėje byloje Nr. A442-1111/2011. Nurodoma, kad minėtame LVAT sprendime dėl S.B. gautos 20000000 JAV sumos iš G.G.J. pagal 1991-03-12 ir 1991-03-29 sutartis konstatuota, kad tiek mokesčių

administratorius, tiek Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, remdamasi byloje surinktais duomenimis, priėjo pagrįstą išvadą, kad minėtos sutartys nepagrindžia jose nurodytos pinigų sumos gavimo fakto. Taip pat minėtame LVAT sprendime teisėjų kolegija dėl 2011-02-07 Kauno apygardos teismo civilinėje byloje Nr. L2-1876-109/2011 priimto teismo įsakymo, kuriuo nutarta išieškoti iš pareiškėjo (S.B.) G.G.J. naudai 50530000 Lt, pažymėjo, kad jis „yra tik tam tikra civilinio teisinio pobūdžio išdava ir mokestine teisine prasme nepagrindžia šioje mokestinėje byloje tiriamo pajamų gavimo.“ Taigi minėtas LVAT sprendimas, priešingai nei teigia Pareiškėjas, patvirtina, kad S.B. pajamomis 20000000 JAV pajamomis nedisponavo, todėl Pareiškėjo skundo teiginiai yra nepagrįsti.

Nurodoma, kad vien atskirų formalių įrodymų (pvz. paprasta rašytine ar notarine forma sudarytų sutarčių) apie pajamas pateikimas, nesant realaus pajamų gavimo fakto, patvirtinto visapusiška pajamų gavimo faktinių aplinkybių analize, paties pajamų gavimo nepagrindžia. Tokia išvada padaryta, atsižvelgiant į MAĮ 10 straipsnio nuostatas, įtvirtinančias turinio viršenybės prieš formą principą, pagal kurį mokesčių teisiniuose santykiuose viršenybė teikiama šių santykių dalyvių veiklos turiniui, o ne jos formaliai išraiškai.

Pažymėta, kad nėra pateikta jokių objektyvių duomenų ar įrodymų, kurie galėtų patvirtinti, kad F. N. iš tiesų disponavo laisvomis 2000000 Lt pinigėmis lėšomis, kurias ginčo laikotarpiu realiai paskolino Pareiškėjui, priešingai, patikrinimo metu nustatytos faktinės aplinkybės tik pagrindžia, kad minėtas asmuo neturėjo finansinių galimybių suteikti paskolos Pareiškėjui. Be to, nurodoma, kad byloje nėra įrodytas (pagrįstas) faktas, jog ginčo pinigų sumos perdavimas realiai įvyko. Inspekcija teigia, jog pagrįstai konstatuota, jog Pareiškėjas realiai paskolos iš F. N. negavo, tokiu būdu tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėjas ir J. P. disponavo po 393279 Lt ir 126500 Lt juridinę galią turinčiais dokumentais nepagrįstomis pajamomis.

Dėl vartojimo išlaidų ir Pareiškėjo motyvų, kad, nesant duomenų, kad Pareiškėjas išleido daugiau nei nustatytas 600-700 Lt minimalus atlyginimas, vietos mokesčių administratorius turėjo skaičiuoti išlaidas pagal šį atlyginimą. Nurodoma, kad Pareiškėjas ir sutuoktinė mokesčio patikrinimo metu nepateikė duomenų apie savo šeimos kasmet patirtas pragyvenimo išlaidas. Tačiau iš byloje pateiktų Pareiškėjo ir sutuoktinės paaiškinimų matyti, kad minėti asmenys nurodė, kad apskaičiuojant gyventojų išlaidas mokesčių administratorius vadovautųsi statistinėmis vartojimo išlaidomis. Mokesčio patikrinimo metu Pareiškėjo ir sutuoktinės J. P. šeimos vartojimo išlaidos buvo apskaičiuotos, vadovaujantis Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, tai yra: 2007 metais vidutinės vartojimo išlaidos keturiems namų ūkio nariams per mėnesį sudaro 2600,42 Lt (650,10 Lt/mėn. x 4), 2008 metais - 2756,42 Lt (689,10 Lt/mėn. x 4), todėl mokesčio patikrinimo metu konstatuota, kad Pareiškėjo ir sutuoktinės per 2007 metus vartojimo išlaidos sudarė 31205 Lt (2600,42 Lt x 12), per 2008 metus – 33077 Lt (2756,42 Lt x 12).

Centrinis mokesčių administratorius nesutinka su Pareiškėjo pozicija visų pirma dėl to, kad byloje nustatyta, kad Pareiškėjo šeimos išlaidos gautas pajamas 2007 metais viršijo 786559 Lt, 2008 metais – 253000 Lt. Patikrinimo metu nustatytų patirtų išlaidų apmokėjimo šaltinio Pareiškėjas nepagrindė objektyviais duomenimis ir įrodymais, taigi konstatuota, kad Pareiškėjas disponavo didesnėmis pajamomis, kurių gavimo šaltiniai mokesčių administratoriui nėra žinomi bei kuriomis dengė savo išlaidas. Antra, iš byloje pateiktų Lietuvos komercinių bankų sąskaitų išrašų, matyti, kad Pareiškėjas ir sutuoktinė patyrė didesnes vartojimo išlaidas nei vietos mokesčių administratorius priskyrė patikrinimo metu, t. y. parinktas palankesnis Pareiškėjui vartojimo išlaidų dydis pagal Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamus rodiklius.

Dėl akcizo mokesčio sprendime nurodoma, jog pagal Akcizų įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatas apdorotas tabakas yra akcizų objektas. Šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 8 punktas nurodo, kad prievolė mokėti akcizus Lietuvos Respublikoje atsiranda už laikomas banderolėmis nepaženklintas akcizais apmokestinamas prekes, kurios šio įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nustatyta tvarka privalo būti paženklintos banderolėmis. To paties įstatymo 8 straipsnio 9 dalis numato, kad šio straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytu atveju prievolė mokėti akcizus tenka asmeniui, laikančiam nepaženklintas, tačiau privalančias būti paženklintomis, prekes. Akcizų įstatymo 9

straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad bet kuris asmuo, kuriam prievolė mokėti akcizus atsiranda remiantis šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 4 ir (ar) 5, ir (ar) 8 punktais, privalo ne vėliau kaip kitą darbo dieną po prievolės atsiradimo pateikti akcizų deklaraciją ir joje deklaruoti mokėtiną akcizų sumą. Nurodoma, kad iš šių nuostatų seka, kad prievolė mokėti akcizą atsiranda nuo banderolėmis nepaženklintų akcizais apmokestinamų prekių laikymo pradžios momento ir šią prievolę privalo vykdyti asmuo, laikantis nepaženklintas, tačiau privalančias būti paženklintomis, prekes. Sprendime nurodoma, jog kaip matyti iš išdėstyto, įsiteisėjusiu 2012-03-16 nuosprendžiu konstatuotas faktas, kad Pareiškėjas Lietuvos Respublikos teritorijoje neteisėtai įgijo, gabeno ir laikė nustatyta tvarka banderolėmis nepaženklintas akcizais apmokestinamas prekes (cigaretės), todėl Pareiškėjo argumentai, kad nenustatyta, kad jis prekių nelaikė yra nepagrįsti. Padaryta išvada, kad Pareiškėjo neteisėtai Lietuvos Respublikoje laikytos (gabentos) cigaretės yra akcizo objektas. Todėl nustačius, jog Pareiškėjas laikė specialiais ženklais – banderolėmis teisės aktų nustatyta tvarka nepaženklintas akcizais apmokestinamas prekes, kurios Akcizo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų aktų nustatyta tvarka privalo būti paženklintos banderolėmis, konstatuota, kad Inspekcija pagrįstai ir teisėtai Pareiškėjui nurodė sumokėti 181125 Lt akcizų mokesčio ir šio mokesčio delspinigius.

Dėl paskaičiuotų delspinigių ir baudų Inspekcija nurodo, jog ginčijamu sprendimu, vadovaujantis GPMĮ 36 straipsnio 2 dalies nuostatomis bei MAĮ 96 straipsnio 1 dalies 2 punkto, 97 straipsnio 2 dalies, 98- 99 straipsnių nuostatomis, nuo papildomai apskaičiuotos mokėtinios į biudžetą GPM sumos 141375 Lt Pareiškėjui apskaičiuota 91554 Lt GPM delspinigių bei nuo papildomai apskaičiuotos mokėtinios į biudžetą akcizo mokesčio sumos 181125 Lt apskaičiuota 94529 Lt akcizo mokesčio delspinigių. Nurodoma, kad atsižvelgiant į tai, kad šiame mokesiniame ginče Pareiškėjo GPM pažeidimai konstatuoti už 2007-2008 metus, akcizų įstatymo pažeidimas konstatuotas už laikotarpį nuo 2009-05-15 iki 2009-05-16, o delspinigiai apskaičiuoti remiantis mokesčių teisės aktais, delspinigių sumų dydis neprasilenkia su protingumo reikalavimais ir yra paskaičiuoti teisingai.

Dėl Pareiškėjui paskirtos GPM baudos atsakyta, kad Pareiškėjui paskirta 30 proc. dydžio 42413 Lt (141375 x 30 proc.) GPM bauda. Aplinkybė, kad mokesčių mokėtojas geranoriškai bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, gali būti pripažįstama mokesčių mokėtojo padėtį lengvinančia aplinkybe (LVAT administracinė byla Nr. A10-525/2007). Tuo tarpu mokesčio mokėtojo padėtį sunkinanti aplinkybė yra siejama su pažeidimą padariusio mokesčių mokėtojo kaltės forma (tyčia, neatsargumu), pažeidimu siektais tikslais, jų (pažeidimų) trukme, daugetu, padarytos žalos dydžiu ir pan. Įvertinus Pareiškėjo pažeidimus, padarytą žalą valstybei dėl nesumokėtų mokesčių, konstatuota, jog minėtos aplinkybės pripažįstamos Pareiškėjo padėtį sunkinančiomis aplinkybėmis. Padaryta išvada, jog Inspekcija pagrįstai Pareiškėjui skyrė 30 procentų (vidutinio) dydžio baudą, nes nagrinėtu atveju buvo nustatyta tiek aplinkybių sunkinančių mokesčių mokėtojo atsakomybę, tiek ir ją švelninančių, paskirtos mokesčių baudos dydis atitinka MAĮ 139 straipsnio 1 dalyje numatytą sankcijos vidurkį.

Pažymėta, kad vietos mokesčių administratorius, vadovaudamasis LVAT 2011-11-18 nutartimi administracinėje byloje Nr. A143-2619/2011, *non bis in idem* principu bei atsižvelgdamas į tai, kad Kauno apygardos teismo 2012-03-16 nuosprendžiu Pareiškėjas nubaustas 200 MGL dydžio (dvidešimt šešių tūkstančių litų) bauda, nuo papildomai apskaičiuoto mokėtino į biudžetą akcizo mokesčio 181.125 Lt baudos neskyrė.

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos sprendimu, mano, kad jis yra nepagrįstas.

Dėl apskaičiuoto GPM už 2007-2008 metus skunde nurodoma, kad mokesčių administratorius nepagrįstai papildomai apskaičiavo mokėtiną į biudžetą GPM ir su juo susijusias sumas už 2007-2008 metus, kadangi padarė neteisingas išvadas dėl F. N. suteiktos 2000000 Lt paskolos bei dėl patirtų vartojimo išlaidų, dėl 253000 Lt paskolos, suteiktos UAB „T1“ iš tariamai neturėtų piniginių lėšų.

Dėl suteiktos F. N. 2000000 Lt paskolos nurodoma, kad neteisingai ginčijamame sprendime ir patikrinimo akte teigiama, kad asmuo, įvardintas inicialais S.B., pajamų iš artimųjų giminaičių negavo, todėl skolinti F. N. neturėjo finansinių galimybių, atitinkamai ir F. N. negalėjo paskolinti Pareiškėjui. Nurodoma, kad Kauno apygardos teismas civilinėje Nr. L2-1876-109/2011 priteisė S.B. grąžinti

G.G.J. 50530000 Lt skolą, šis sprendimas yra įsiteisėjęs. Teigiama, kadangi mokesčių administratorius akte nurodė, kas yra S.B., darytina prielaida, kad tas pats asmuo S.B., nurodytas Kauno apygardos teismas civilinėje Nr. L2-1876-109/2011, yra tas pats asmuo ir akte. Todėl teigiama, kad S.B. galėjo paskolinti F. N. 5900000 Lt, o šis turėjo galimybę paskolinti ir 2000000 Lt Pareiškėjui. Nurodoma, kad mokesčių administratorius netinkamai vertino ir aiškino Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2011-04-14 sprendimą administracinėje byloje Nr. A442-1111/2011, kuriuo patvirtintos S.B. patikrinimo išvados, kurių pagrindu buvo paskirta S.B. sumokėti mokestinę nepriemoką. Šiuo teismo sprendimu patvirtinta, kad tokias pajamas S.B. turėjo ir galėjo perskolinti.

Pažymėta, kad mokesčių administratorius savo samprotavimus dėl tariamo Pareiškėjo negalėjimo skolintis pinigų iš F. N. grindžia iškreiptais faktais ir neteisingomis šių faktų interpretacijomis. Mokesčių administratorius teigia, jog faktą, kad Pareiškėjas nesiskolino pinigų iš F. N. patvirtina tai, kad 2010-10-27 pateikdamas „Paaškinimą apie turto įsigijimo ir (ar) pajamų gavimo šaltinius ir jų pagrindą“, duomenų apie pasiskolintas lėšas iš F. N. nurodė, paskolos sutarties nepateikė. Tačiau Pareiškėjas ir neturėjo nurodyti šios paskolos pateikdamas „Paaškinime apie turto įsigijimo ir (ar) pajamų gavimo šaltinius ir jų pagrindą“ 2010-10-27, kadangi visa paskola jau buvo gražinta 2010 m. vasario mėnesį, ką ginčijamame sprendime pažymėjo ir pats mokesčių administratorius. Kaip kitą faktą, kad Pareiškėjas nesiskolino pinigų iš F. N. mokesčių administratorius nurodė, jog F. N. paaškinio, kad pinigus Pareiškėjui skolino žemės pirkimui, o Pareiškėjas nurodė, kad skolinosi pinigus automobilių serviso statybai, krovininių automobilių stovėjimo aikštelės įrengimui, žemės sklypų pirkimui ir kt., tačiau iš medžiagos matyti, kad žemės sklypus adresu (duomenys neskelbtini) Pareiškėjas pagal 2007-08-26 pirkimo-pardavimo sutartį nusipirko iš kredito unijos pasiskolintų lėšų, be to, jokia veikla žemės sklypuose nebuvo vykdoma. Tačiau ši mokesčių administratoriaus pateikta faktų interpretacija, Pareiškėjo nuomone, yra akivaizdžiai neteisinga, kadangi Pareiškėjas iš tikrųjų iš F. N. pasiskolintų piniginių lėšų ketino įsigyti žemės sklypus ir juose vykdyti jo nurodytą veiklą. Mokesčių administratorius nutyli, kad Pareiškėjas iš kredito unijos paskolintų lėšų įgijo ne visą, bet tik dalį žemės sklypo (duomenys neskelbtini), kiti šio sklypo bendrasavininkiai buvo A. K. ir G. Š., kurie nenorėjo ar negalėjo investuoti piniginių lėšų į žemės sklypo išvystymą. Todėl Pareiškėjas ir ketino įsigyti kitiems bendrasavininkiams priklausančio žemės sklypo dalis su tikslu būti vienu šio žemės sklypo savininku, tam Pareiškėjas ir ketino panaudoti iš F. N. gautą 2000000 Lt paskolą, ketino vykdyti veiklą visame žemės sklype - statyti automobilių servisą, įrengti krovininių automobilių stovėjimo aikštelę ir kitas su tuo susijusias veiklas, kadangi matė jų vystymo perspektyvas. Tačiau, nurodo Pareiškėjas, norint vykdyti statybos darbus, iš pradžių būtina paruošti detalų planą, kurį dar turi patvirtinti daug atsakingų institucijų, po to gauti dar ir statybos leidimą, o šie paruošiamieji darbai užtruko. Taip pat visuotinai yra žinoma, kad ne tik Lietuvai, bet ir daugeliui pasaulio valstybių 2008 metais smogė finansų krizė, kuri akimirksniu pakeitė verslo sąlygas. Nurodoma, kad nurodytai veiklai vystyti iš F. N. pasiskolintų 2000000 Lt lėšų tikrai nebūtų pakakę, visas projekto išvystymas būtų kainavęs apie 15000000 Lt, kitas pinigines lėšas Pareiškėjas ketino skolintis iš kredito įstaigų. Kadangi 2007 metais, kai skolinosi iš F. N., bankai reikalavo, kad paskolos gavėjas investuotų į projektą nuo 20 iki 40 procentų savo lėšų, tai Pareiškėjas ir skolinosi būtent 2000000 Lt sumą tam, kad kredito įstaigos suteiktų tokio dydžio kreditą, kuris buvo būtinas projektui išvystyti, o Pareiškėjas atitiktų tuo metu galiojusio kreditavimo reikalavimus. Tačiau jau 2008 metais, kai Pareiškėjas ketino investuoti šias pinigines lėšas ir vystyti projektą, įvyko finansų krizė, kuri akimirksniu pakeitė ne tik verslo, bet ir kreditavimo sąlygas. Pareiškėjas ir neturėjo jokių objektyvių galimybių įgyvendinti savo planą - už gautą paskolą įsigyti likusias žemės sklypo dalis iš jų bendrasavininkių, gauti kreditavimui reikalingą finansavimą iš kredito įstaigų ir pabaigti visą projektą. Akcentuoja, kad tarp Pareiškėjo ir F. N. paaškinimų ir nurodytų aplinkybių jokių prieštaravimų nėra ir jos atitinka visiems žinomas aplinkybes bei sutampa su faktine padėtimi, todėl yra visiškai teisingi.

Mokesčių administratorius, Pareiškėjo nuomone, neteisingai nurodo, kad jis nepateikė įrodymų, jog F. N. jam suteikė paskolą. Pareiškėjas pateikė 2007-02-15 paskolos sutartį, kuris yra juridinę galią turintis rašytinis įrodymas, jog 20000000 Lt paskolą Pareiškėjas gavo, ir ši sutartis yra galiojanti, kadangi šios sutarties mokesčių administratorius įstatymų nustatyta tvarka nenuginčijo.

Nepagrįsti, Pareiškėjo nuomone, mokesčių administratoriaus tvirtinimai, kad Pareiškėjas neįvykdė pareigos ir nenurodė savo pajamų šaltinių ir kad pajamos, gautos gryniais pinigais, yra blogesnės, negu kad būtų gautos pavedimu. Pareiškėjas įvykdė savo pareigą ir rašytine, turinčia juridinę galią, paskolos sutartimi įrodė savo pajamų gavimo šaltinį, o paskolą, tai yra pajamas, gavo Lietuvos valstybės leidžiamais piniginiiais vienetais - litais, kurie nėra ir negali būti blogesni, negu pavediminiai pinigai. Pažymėta ir tai, kad nesuvokiama, kodėl visa kaltė ir mokestinė našta perkeliama Pareiškėjui, jeigu pats F. N. taip pat galėjo turėti pajamų, nuo kurių nesumokėjo mokesčių ir kurias ir paskolino Pareiškėjui tam, kad gautų 1 procentą metinių palūkanų. Toks faktinių aplinkybių vertinimas yra aiškiai neobjektyvus, šališkas ir neteisingas ir pats mokesčių administratorius neįrodė, kad tai Pareiškėjas turtą įsigijo iš nelegaliai gautų piniginių lėšų, o ne kad F. N. skolino Pareiškėjui nelegaliai įgytas pinigines lėšas. Be to, joks įstatymas neįpareigoja Pareiškėjo aiškintis ir nustatyti, ar jam paskolą suteikęs F. N. paskolintas pinigines lėšas įgijo iš legalių, ar iš nelegalių šaltinių, ar jis sumokėjo nuo šių pajamų mokesčius, ar visus reikiamus mokesčius sumokėjo, ar nesumokėjo ar nepilnai sumokėjo mokesčius. Tuo tarpu mokesčių administratorius, Pareiškėjo nuomone, neteisėtai ir nepagrįstai Pareiškėjui priskyrė įstatymų nenumatytą pareigą atsakyti už tai, kad F. N. galimai nesumokėjo mokesčių nuo nelegaliai gautų ir Pareiškėjui paskolintų piniginių sumų.

Skunde teigiama, kad Pareiškėjo disponuojamos 393279 Lt ir 126500 Lt pajamų sumos yra pagrįstos ir neapmokestinamos.

Dėl vartojimo išlaidų nurodoma, kad mokesčių administratorius vidutinėms išlaidoms už 2007 m. priskyrė 31205 Lt, 2008 m. – 33077 Lt. Teigiama, kad nelogiška, kad asmuo gali patirti didesnes išlaidas negu tuo metu buvo minimalus valstybės patvirtintas darbo užmokestis, kuris tuo metu buvo 600-700 Lt, todėl nesant duomenų, kad Pareiškėjas išleido daugiau nei nustatytas minimalus atlyginimas, mokesčių administratorius turėjo skaičiuoti išlaidas pagal šį atlyginimą. Pareiškėjas akcentuoja, kad gaudamas didesnes pajamas automatiškai nepatyrė ir didesnių išlaidų, tuo labiau, kad ir pats mokesčių administratorius skundžiamame sprendime konstatavo, kad šios tariamai nelegalios pajamos buvo investuotos į materialų ir finansinį turtą, o ne išleistos vartojimui. Pareiškėjas nurodo, kad gautas pajamas ne išleisdavo, ne suvartodavo, bet investuodavo, gausindamas turimą turtą. Nurodo, jog jo vidutinės pragyvenimo išlaidos turi būti skaičiuojamos ne pagal statistines vartojimo išlaidas, bet pagal faktiškai jo gautas darbinės pajamas, kurių Mokesčių administratorius neginčija arba pagal tuo metu galiojusį minimalų valstybės patvirtintą darbo užmokestį.

Dėl apskaičiuoto akcizo mokesčio už 2008 metus skunduose nurodoma, kad neteisingai konstatuota, kad Pareiškėjas laikė banderolėmis nepaženklintas prekes – cigaretes, byloje nėra pateikta įrodymų, liudijančių apie laikymą. Nurodoma, kad remiantis Akcizų įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 8 punkto nuostatomis, akcizą privalo mokėti tie asmenys, kurie šias banderolėmis nepaženklintas cigaretes laikė, kadangi Pareiškėjas jų nelaikė, prievolės mokėti akcizo mokesčio nėra. Pareiškėjas taip pat nurodo, kad jo veiksmai neatitinka Akcizų įstatymo 8 str. 1 d. 4 punkte numatytų prievolės mokėti akcizus atsiradimo sąlygų ir dėl šios priežasties jis nepažeidė Akcizų įstatymo nuostatos, dėl ko jam ir neatsirado pareiga mokėti akcizo mokesčio.

Dėl paskaičiuotų delspinigių ir baudų Pareiškėjas nurodo, kad paskirtos baudos yra neproporcingos pažeidimui, netikslingos, nes nebūtų pasiekti naudingi tikslai, nesiekiami teisinės kompensacijos. Pažymėta, kad dėl to, kad Pareiškėjas yra fizinis, o ne juridinis asmuo, tai yra ne ūkine-komercine veikla nesiverčiantis ir pelno siekiantis ūkio subjektas, jam ir turėtų būti žymiai sumažinti arba panaikinti priskaičiuoti delspinigiai ir baudos. Be to, Pareiškėjo nuomone, mokesčių administratorius, motyvuodamas 30 procentų dydžio baudos paskyrimą, neteisingai nurodė, kad buvo nustatyta ir sunkinančių mokesčių mokėtojo atsakomybę aplinkybių, nes jokių sunkinančių Pareiškėjo atsakomybę aplinkybių šioje byloje nėra.

Išdėstytų skunde motyvų pagrindu Pareiškėjas, vadovaudamasis MAĮ 155 straipsnio 4 dalies 2, 5 punktu, prašo panaikinti Inspekcijos sprendimą, o nepanaikinus, jo skundą perduoti Inspekcijai nagrinėti iš naujo. Pareiškėjas taip pat prašo vadovaujantis teisingumo, protingumo ir proporcingumo kriterijais, nepanaikinus ginčijamo Inspekcijos sprendimo, panaikinti arba sumažinti GPM ir akcizų mokesčio delspinigius bei GPM baudą.

Pareiškėjo skundas atmestinas, Inspekcijos sprendimas tvirtintinas.

Iš mokestinio ginčo bylos matyti, kad ginčas tarp šalių vyksta dėl to, ar mokesčių administratorius pagrįstai Pareiškėjo mokesčių bazę ir mokesčius apskaičiavo, vadovaudamasis MAĮ 70 str. nuostatomis, pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, pripažinęs, kad Pareiškėjo išlaidos atitinkamais mokestiniais laikotarpiais viršijo pajamų šaltiniais patvirtintas pajamas, taip pat dėl to, ar pagrįstai Pareiškėjui nurodyta sumokėti 181125 Lt akcizo mokesčio ir 94584 Lt akcizo mokesčio delspinigių.

Iš bylos medžiagos matyti, kad vietos mokesčių administratorius patikrinimo metu vertino Pareiškėjo pajamas ir patirtas išlaidas laikotarpiu nuo 2007-01-01 iki 2009-12-31. Pagal akte pateiktą informaciją šiuo mokestiniu laikotarpiu Pareiškėjas buvo santuokoje su J. P. (2009-05-26 Kauno rajono apylinkės teismo sprendimu santuoka nutraukta abiejų sutuoktinių bendru sutikimu), todėl buvo vertintos ir Pareiškėjo sutuoktinės pajamos ir išlaidos. Mokesčių administratorius nustatė, kad Pareiškėjo ir jo sutuoktinės patirtoms išlaidoms padengti buvo naudotos pajamos iš nenustatytų šaltinių (2007 m. – 786559 Lt, 2008 m. – 253000 Lt), kurios, vadovaujantis 2002-07-02 Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 (toliau – GPMĮ) 27 str. nuostatomis, turėjo būti deklaruotos bei nuo jų turėjo būti apskaičiuotas ir sumokėtas į biudžetą GPM. Inspekcija, įvertinusi nustatytas aplinkybes, konstatavo, kad nagrinėjama situacija iš esmės atitiko MAĮ 70 str. nuostatas, kuriomis remiantis mokesčiai apskaičiuojami pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą.

Pareiškėjas nesutinka su tuo, kad mokesčių administratorius Pareiškėjo pajamų šaltiniais nepripažino jam esą paskolintų 2000000 Lt, savo reikalavimus grindžia 2007-02-15 rašytine paskolos sutartimi. Pareiškėjo teigimu, jis turėjo apmokestintų pajamų išlaidoms pagrįsti, skunde iš esmės keliamas klausimas dėl įrodymų, pagrindžiančių, jog Pareiškėjo ginčo laikotarpiu patirtos išlaidos gali būti grindžiamos gauta paskola, pakankamumo ir patikimumo.

Pažymėtina, jog dėl įrodymų vertinimo, kuomet, remiantis įvairiais civiliniais sandoriais, įrodinėjamas (grindžiamas) mokesčių mokėtojo gautų pajamų realumas, LVAT 2007-03-15 nutartyje administracinėje byloje Nr. A¹⁷-301/2007 yra išaiškinęs, jog įrodinėjimo dalykas šiuo atveju yra aplinkybės, ar pinigų sumos mokesčių mokėtojui realiai buvo ar nebuvo perduotos, t. y. gautos ar negautos pajamos. Išvados apie mokesčių mokėtojo tam tikrų civilinių sandorių pagrindu gautų pajamų realumą darytinos sistemiškai bei kompleksiskai įvertinus visus tiesioginius bei netiesioginius įrodymus, pagrindžiančius ar paneigiančius objektyvų pajamų gavimo faktą. Vien atskirų formalių įrodymų (pvz., paprasta rašytine ar notarine forma sudarytų sutarčių) apie pajamas pateikimas, nesant realaus pajamų gavimo fakto, patvirtinto visapusiška pajamų gavimo faktinių aplinkybių analize, paties pajamų gavimo nepagrindžia (LVAT 2011-02-04 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-201/2011; 2011-04-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-953/2011; 2011-09-15 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-2502/2011).

Iš Pareiškėjo skundo matyti, kad jis su F. N. sudaryto sandorio realumą grindžia mokesčių administratoriui pateiktu dokumentu: 2007-02-15 paskolos rašytine sutartimi, kuri, anot Pareiškėjo, turi būti pripažinta patvirtinančia juridinį faktą, kad Pareiškėjas turėjo pakankamai juridinę galią turinčiais įsigijimo šaltiniais pagrįstų (apmokestintų) pajamų. Vertindama šį byloje esantį įrodymą, Komisija pažymi, kad Pareiškėjo pateiktas dokumentas laikytinas tik formalią tariamo sandorio išraišką parodančiu, bet ne realiai įvykusį sandorį atspindinčiu įrodymu.

Komisija pažymi, kad 2011-04-14 LVAT sprendimu administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-1111/2011 iš esmės paneigta 5900000 Lt paskolos iš S. B. gavimo galimybė, o iš F. N. veiklos analizės (b. l. 246) matyti, kad jis neturėjo finansinių galimybių 2007-02-15 paskolinti Pareiškėjui 2000000 Lt: pagal IMIS Sodra duomenis nuo 2003-07-24 niekur nedirba, pagal Valstybės įmonės Registro centras nekilnojamojo turto registro duomenis neturi ir neturėjo nekilnojamojo turto, neturi kontroliuojamų vienetų, Inspekcijos duomenų bazėje esančiais duomenimis, įvertinus vartojimo išlaidas, F. N. 2007-2011 metų išlaidos 32513 Lt viršija pajamas, duomenų apie 2003-2006 metais gautas pajamas nėra, vienkartinės gyventojų (šeimos) 2003-12-31 turėto turto deklaracijos, metinių pajamų mokesčių deklaracijų už 2003 – 2010 metus nėra teikęs. Įvertinusi minėtus faktinius duomenis, Komisija

kritiškai vertina F. N. 2012-04-04 paaiškinimo (b.l. 247) teiginius, esą S. B. jam paskolino 5900000 Lt sumą grynaisiais pinigais 2005-09-03, o 2007-02-15, savo ruožtu, jis suteikė grynaisiais pinigais 2000000 Lt paskolą Pareiškėjui. Komisijos nuomone, aplinkybė, kad buvo suteikta didelės sumos 2000000 Lt paskola grynaisiais pinigais trejų metų laikotarpiui, nesitariant dėl paskolos gavėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo ir *de facto* nemokant palūkanų, nėra įprastinė (normali) gyvenimo praktika, kuri paaiškinama ekonomine logika, objektyviomis aplinkybėmis. Komisija pažymi, kad 2000000 Lt pajamų gavimo faktas nėra fiksuojamas kredito įstaigose esančių sąskaitų įrašuose, taigi Pareiškėjas, informindamas ginčo paskolos sutartį, prisiėmė ir visą riziką dėl jam tenkančios pajamų gavimo grynaisiais pinigais įrodinėjimo naštos. Be to, atkreiptinas dėmesys į tai, kad nustačius teisiškai reikšmingą aplinkybę, jog F. N. neturėjo finansinių galimybių realiai 2007-02-15 paskolinti Pareiškėjui 2000000 Lt, t. y. 2007-02-15 datai informinta sutartis nebuvo ir negalėjo būti realiai vykdoma, tokios paskolos sutarties informavimo tikslas (pvz., siekis atitikti kreditavimo sąlygas ar siekis pagrįsti patirtų išlaidų pajamų šaltinio teisėtumą) nėra reikšmingas šiam mokestiniam ginčui išspręsti. Pažymėtina, kad Pareiškėjas duomenų apie esą pasiskolintas ir negrąžintas (2012-01-25 Pareiškėjo paaiškinimas, b.l. 241) lėšas iš F. N. nenurodė, paskolos sutarties nepateikė, vykdydamas mokesčių administratoriaus nurodymą ir 2010-10-27 pateikdamas „Paaiškinimą apie turto įsigijimo ir (ar) pajamų gavimo šaltinius ir jų pagrindimą“ už 2006-2009 metų laikotarpį, kitas gi paskolos ir kredito sutartis, pagal kurias gautos piniginės lėšos nebuvo grąžintos, nurodė (b. l. 214, 96-109). Įvertinusi byloje surinktus įrodymus, Komisija daro išvadą, kad Inspekcija pagrįstai Pareiškėjo pajamų šaltiniais nepripažino jam F. N. tariamai paskolintų lėšų.

Komisija iš esmės pritaria Inspekcijos motyvams dėl MAĮ 70 str. taikymo. Komisijos vertinimu, nors MAĮ 70 straipsnio 1 dalyje *expressis verbis* (aiškiais žodžiais; tiesiogiai) nėra nustatyta, kad mokesčiai gali būti paskaičiuojami pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, kai mokesčių mokėtojo įsigyto turto vertė ir/ar asmeninės išlaidos per atitinkamą laikotarpį yra didesnės už deklaruotas pajamas, tačiau tokie atvejai patenka į MAĮ 70 straipsnio 1 dalies teisinio reguliavimo sritį (LVAT 2013-07-04 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-1032/2013). Komisija nurodo, jog Pareiškėjo nevykdymas arba netinkamas vykdymas savo pareigos apskaičiuojant mokesčius yra teisiškai reikšminga aplinkybė, kuri nagrinėjamu atveju sudaro pagrindą konstatuoti, jog atsirado kliūčių nustatyti mokesčių mokėtojo mokestinės prievolės dydį įprastine, tai yra atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta tvarka. LVAT administracinėse bylose (Nr. A⁵⁵⁶-348/2009; Nr. A⁵⁵⁶-945/2009, Nr. A⁴³⁸-1542/2010) yra konstatavęs, kad įstatymų leidėjas mokesčių administratoriui, atsižvelgiant į tai, kad mokesčių mokėtojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokesčius, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus dokumentus ir dėl to mokesčių administratorius negali nustatyti mokesčių mokėtojo mokestinės prievolės dydžio įprastine, tai yra atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta tvarka, suteikė teisę atitinkamą mokestį apskaičiuoti pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą.

Pareiškėjas skunde Komisijai pateikia argumentus dėl mokesčių bazės nustatymo teisingumo, t. y. teigia, kad jo vidutinės vartojimo išlaidos turi būti skaičiuojamos pagal faktiškai jo gautas darbinės pajamas (pagal tuo metu galiojusį minimalų valstybės patvirtintą darbo užmokestį). Iš bylos medžiagos matyti, kad mokesčių administratorius, nustatydamas Pareiškėjo mokestinės prievolės dydį, Pareiškėjo išlaidoms priskyrė vidutinės vartojimo išlaidas, nustatytas pagal Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenis. Nagrinėjamu atveju Pareiškėjas, kaip mokesčių mokėtojas, nesutikimą su išlaidų paskaičiavimu grindžia tik savo paties paaiškinimais, esą gautas pajamas ne suvartodavo, bet investuodavo, gausindamas turimą turtą, kurie vertintini kritiškai. Iš byloje pateiktų Lietuvos komercinių bankų sąskaitų išrašų (b. l. 163-167, 58-73 ir kt.), matyti, kad Pareiškėjas ir sutuoktinė patyrė didesnes vartojimo išlaidas nei vietos mokesčių administratorius priskyrė patikrinimo metu, t. y. parinktas palankesnis Pareiškėjui vartojimo išlaidų dydis pagal Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamus rodiklius. Taigi Pareiškėjo argumentai dėl mokesčių bazės nustatymo teisingumo yra nepagrįsti ir vertinami kaip pasirinkta gynybos taktika, siekiant išvengti mokesčio ir su juo susijusių sumų mokėjimo.

Komisija konstatuoja, kad mokesčių administratorius pagrįstai nustatė, jog Pareiškėjo ir jo sutuoktinės patirtoms išlaidoms padengti buvo naudotos pajamos iš nenustatytų šaltinių (2007 m. – 786559 Lt, 2008 m. – 253000 Lt), o įvertinęs aktualiu laikotarpiu gautas nekilnojamojo turto, privalomai registruotino turto ir akcijų pardavimo pajamas ir su jų įsigijimu susijusias išlaidas, kiekvienų metų su darbo santykiais susijusias pajamas, nuomos pajamas bei nuo jų išskaičiuotą GPM, patirtas gyvybės draudimo ir kredito palūkanų išlaidas, įvertinęs apmokestinamąsias pajamas mažinančias išlaidas, taikytiną MNPD, pritaikiusi NPD (2007 m.) bei vadovaudamasis MAĮ 70 str., GPMĮ 6 str. 3 d., 22 str. 3 d., 25 ir 27 str., Taisyklių 4 p., taikydamas 6.3.3 p. įtvirtintą išlaidų metodą, Pareiškėjui apskaičiavo ir nurodė sumokėti į biudžetą 141375 Lt GPM bei su šiuo mokesčiu susijusias sumas.

Iš Pareiškėjo skunduose išdėstytų argumentų matyti, kad ginčijamas ir mokesčių administratoriaus apskaičiuotas akcizo mokestis, motyvuojant, jog byloje nėra pateikta įrodymų, liudijančių apie Pareiškėjo banderolėmis nepaženklintų prekių – cigarečių laikymą. Atsakydama į minėtus skundo argumentus, Komisija pažymi, kad sutinka su Inspekcijos sprendimo motyvais dėl nurodymų Pareiškėjui sumokėti 181125 Lt akcizo mokestį ir 94584 Lt akcizo mokesčio delspinigius. Byloje nustatyta, kad mokesčių administratorius Pareiškėjo mokestinį patikrinimą už 2009-05-15-2009-05-16 laikotarpį atliko ir akcizų mokestį jam apskaičiavo, vadovaudamasis Kauno apygardos teismo 2012-03-16 įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu baudžiamojame byloje Nr. 1-18-290/2012, kuriuo Pareiškėjas pripažintas kaltu padarius nusikaltimą, numatytą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 199² str. 1 dalyje, 25 str. 3 d. Minėtame 2012-03-16 Kauno apygardos teismo nuosprendyje baudžiamojame byloje Nr. 1-18-290/2012 konstatuota, jog Pareiškėjas, V. K. ir A. R. neteisėtai disponavo akcizais apmokestinamomis prekėmis, konstatuota, kad Pareiškėjas organizavo ir vadovavo Rusijos Federacijos gamybos cigarečių „Jung Ling“, kurių vertė viršija 250 MGL dydžio sumą, neteisėtam laikymui ir gabenimui. Pažymėta, kad 2009 m. vasario mėn., tiksliai nenustatytą dieną, Pareiškėjas iš pradžių nusikalstamai susitarė su A. R. pastarojo išsinuomotose patalpose - UAB „Ž1“ priklausančiame angare, esančiame (duomenys neskelbtini) neteisėtai laikyti akcizais apmokestinamas prekes (cigaretes) iki jų išgabavimo realizuoti. Minėtame Kauno apygardos teismo nuosprendyje nurodyta, jog A. R. sutikus, „<...> nuo 2009 m. kovo mėn. pabaigos iki 2009 m. gegužės 16 d. minėtame angare neteisėtai laikė nenustatytomis aplinkybėmis atgabentas akcizais apmokestinamas prekes – 172000 pakelių Rusijos Federacijos gamybos cigarečių „Jin Ling“ nepaženklintų nustatyto pavyzdžio Lietuvos Respublikos banderolėmis, kurių muitinė vertė, įskaitant privalomus sumokėti mokesčius, viršija 250 MGL dydžio sumą ir sudaro 824548,64 Lt <...>. į vilkiko „Mercedes Benz“ puspriekabę pakrovė dalį angare neteisėtai laikytų akcizais apmokestinamų prekių - 129970 pakelių cigarečių „Jin Ling“, 621255,57 Lt vertės, ir užmaskavo jas atgabenta šaldyta žuvimi. Likusius 41030 pakelių cigarečių „Jin Ling“, 196123,07 vertės toliau neteisėtai laikė tame pačiame angare. <...> kelyje Kalvarija – Suvalkai, neprivažiavus 3 km, iki valstybės sienos ženklo Nr. 140, jų gabenamas cigaretės surado ir išėmė Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai. Kaltinamųjų R. P. , V. K. ir A. R. iš angaro neišgabentos ir jame neteisėtai laikomos akcizais apmokestinamos prekės – 41030 pakelių cigarečių „Jin Ling“, 196123,07 vertės buvo Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų surastos ir išimtos 2009-05-16 00.20 val., atliktos angaro kratos metu. Tokiais savo veiksmais kaltinamieji R. P. , V. K. ir A. R. padarė nusikalstamą veiką, numatytą BK 25 str. 3 d. ir 199-2 str. 1 d.“ Atsižvelgiant į minėtas įsiteisėjusiu 2012-03-16 nuosprendžiu konstatuotas faktines aplinkybes, darytina išvada, kad Pareiškėjo skundo teiginiai, esą nenustatyta, kad jis prekes laikė, yra nepagrįsti.

Pagal Akcizų įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatas apdorotas tabakas yra akcizų objektas. Šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 8 punktas nurodo, kad prievolė mokėti akcizus Lietuvos Respublikoje atsiranda už laikomas banderolėmis nepaženklintas akcizais apmokestinamas prekes, kurios šio įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nustatyta tvarka privalo būti paženklintos banderolėmis. To paties įstatymo 8 straipsnio 9 dalis numato, kad šio straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytu atveju prievolė mokėti akcizus tenka asmeniui, laikančiam nepaženklintas, tačiau privalančias būti paženklintomis, prekes. Akcizų įstatymo 9 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad bet kuris asmuo, kuriam prievolė mokėti akcizus atsiranda remiantis šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 4 ir

(ar) 5, ir (ar) 8 punktais, privalo ne vėliau kaip kitą darbo dieną po prievolės atsiradimo pateikti akcizų deklaraciją ir joje deklaruoti mokėtiną akcizų sumą. Komisijos vertinimu, šios įstatyminės nuostatos yra aiškios, iš jų neabejotinai seka, kad prievolė mokėti akcizą atsiranda nuo banderolėmis nepaženklintų akcizais apmokestinamų prekių laikymo pradžios momento ir šią prievolę privalo vykdyti asmuo, laikantis nepaženklintas, tačiau privalančias būti paženklintomis, prekes. Mokesčių administratorius nustatęs, kad Pareiškėjas šios pareigos neįvykdė, pagrįstai ir teisėtai nurodė jam šią prievolę įvykdyti. Tokios minėtų Akcizų įstatymo nuostatų aiškinimo praktikos laikosi ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), kuris, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 13 straipsniu, formuoja vienodą administracinių teismų praktiką taikant įstatymus (pavyzdžiui, 2006-09-14 nutartyje administracinėje byloje Nr. A⁵⁷⁵-973/2006; 2007-07-05 nutartyje administracinėje byloje Nr. A-3-689-07; 2007-10-01 sprendime administracinėje byloje Nr. A-10-812/2007; 2008-01-28 nutartyje administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-129/2008; 2011-02-17 nutartyje administracinėje byloje Nr. A⁵⁷⁵-285/2011 ir kt.).

Dėl delspinigių ir baudų. Komisijos vertinimu, nei paskirtos GPM baudos, nei apskaičiuotų delspinigių dydis neprasilenkia su protingumo ir teisėtumo reikalavimais. Iš bylos medžiagos matyti, kad skiriant Pareiškėjui GPM baudą, atsižvelgta į pažeidimo pobūdį, kuris laikytas sunkinančia aplinkybe, t. y. į tai, kad mokesčiai apskaičiuojami taikant MAĮ 70 str., pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą (VMI viršininko 2007-03-28 įsakymu Nr. VA-25 patvirtintų Baudų skyrimo ir delspinigių skaičiavimo metodikos (toliau – Metodika) 18.1.2 p.), taip pat į tai, kad dėl Pareiškėjo tyčinių veiksmų buvo padaryta didelė žala valstybės biudžetui (Metodikos 18.1.5 p.). Taip pat įvertinta tai, kad pagal galimybes Pareiškėjas bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi ir tai laikyta lengvinančia aplinkybe, todėl, Komisijos vertinimu, Pareiškėjui pagrįstai skirta vidutinio dydžio bauda. Komisija pažymi, jog Pareiškėjo GPMĮ pažeidimai konstatuoti už 2007-2008 metus, Akcizų įstatymo pažeidimas konstatuotas už laikotarpį nuo 2009-05-15 iki 2009-05-16, delspinigiai apskaičiuoti remiantis teisės norminiais aktais, t. y. vadovaujantis GPMĮ 36 straipsnio 2 dalies nuostatomis bei MAĮ 96 straipsnio 1 dalies 2 punkto, 97 straipsnio 2 dalies, 98-99 straipsnių nuostatomis. Atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių mokėjimo pagrindus reglamentuoja Mokesčių administravimo įstatymo 100 straipsnis (2007-07-03 įstatymo Nr. X-1249 redakcija, galiojanti nuo 2007-07-19), o kai atitinkamo sprendimo dėl atleidimo nuo baudų ir/ar delspinigių priėmimas priklauso Inspekcijos kompetencijai, atleidimo nuo paskirtų baudų ir delspinigių tvarką nustato Atleidimo nuo baudų ir delspinigių taisyklės, patvirtintos Inspekcijos viršininko 2004-07-26 įsakymu Nr. VA-144 (2006-02-28 įsakymo Nr. VA-20 redakcija). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Pareiškėjas skunde nenurodė, o Komisija, nagrinėdama mokestinį ginčą, nenustatė reikšmingų faktinių aplinkybių MAĮ nustatytų atleidimo nuo delspinigių ar baudų pagrindų taikymui.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 str. 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2013-10-31 sprendimą Nr. 68-171.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 str. 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkas

Steponas Vytautas Jurna

Komisijos nariai

Laura Milašiūtė

Rasa Stravinskaitė

Edita Veršeliene

Lina Vosyliene